

Verohallinto
PL 325
00052 VERO

Lausunto

Valtiovarainministeriö
VM062:00/2024

26.11.2025

Viite / Diaarinumero
VH/6683/00.04.05/2025

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan sisältyvän kirjauksen mukaan reaaliaikaisen raportoinnin käyttöönottoa arvonlisäveron kantoa varten selvitetään. Hanketta koskeva kuulemistilaisuus järjestettiin 21.3.2025. Verohallinto tällöin totesi, että se kannattaa kansallista reaaliaikaista liiketoimikohtaista raportointia ja että kustannushyötylaskelmien päivitys tehtäisiin kesällä 2025. Valtiovarainministeriö on pyytänyt Verohallinnolta lisäselvitystä arvioiduista hyödyistä, kustannuksista ja vaikutuksista verovajeeseen.

Yleistä

Verohallinto on laatinut vuosina 2017–2021 selvityksen transaktiokohtaisen raportoinnin käyttöönoton edellytyksistä kansallisesti. Selvityksen perusteella Verohallinto on laatinut ehdotuksen transaktioraportoinnin käyttöönotosta Suomessa. Selvitys ehdotuksineen on toimitettu valtiovarainministeriölle 15.9.2020 (päivitetty versio toimitettu 19.10.2021).

Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 11.3.2025 ViDA -paketin eli VAT in the Digital Age (arvonlisäverotuksen nykyaikaistaminen digiaikana). ViDA-paketin yhtenä tavoitteena on, että sähköisen laskutuksen avulla perustetaan reaaliaikainen digitaalinen arvonlisäveroraportointijärjestelmä (DRR (digital real-time reporting) jäljempänä EU:n arvonlisäveroraportointijärjestelmä) 1.7.2030 alkaen. EU:n arvonlisäveroraportointijärjestelmän tavoitteena on torjua arvonlisäveroon liittyviä petoksia, yksinkertaistaa arvonlisäveroraportointia sekä luoda yksi yhteinen tehokas sähköinen arvonlisäverojärjestelmä EU:ssa. Nykyisin EU-maissa on käytettävissä useita erilaisia kansallisia raportointijärjestelmiä.

Tällä hetkellä yritykset toimittavat yhteenvetoilmoitukset (VIES) tavaroiden ja palveluiden yhteisökaupassa, joka antaa petoksentehtäjille mahdollisuuden hyödyntää viranomaisten vaikeuksia havaita nopeasti epäilyttävät tai vilpilliset liiketoimet. VIES-tiedot ovat puutteellisia ja niitä ei ole saatavilla reaaliaikaisesti. Jatkossa yritykset hoitaisivat yritysten välisten rajat ylittävien liiketoimien laskutuksen sähköisesti perustuen eurooppalaiseen standardiin ja raportoivat tiedot automaattisesti veroviranomaisilleen. Myyjän on 10 päivän kuluessa myynnistä tai ennakkomaksun

Verohallinto
Esikunta- ja oikeusyksikkö
Vääksyntie 4
Helsinki

www.vero.fi
puh. 029 512 000
faksi 029 512 6100
VEROH 0100/w 5.2012

vastaanottamisesta raportoitava myyntiä koskevat tiedot sähköisesti veroviranomaiselle. Vastaavasti jäsenvaltio voi ottaa käyttöön ostajan raportointivelvollisuuden ja siten yritysten olisi raportoitava tiedot ostoistaan viiden päivän kuluessa sähköisesti veroviranomaiselle. **Verohallinto kannattaa ostajan raportointivelvollisuuden käyttöönottoa.** Yritykset raportoivat myynti- ja ostotiedot veroviranomaiselle, joka toimittaa ne edelleen uuteen tietojärjestelmään (Central VIES), joka pystyy analysoimaan epäilyttävää toimintaa.

Eri jäsenvaltioissa olevien nykyisten kansallisten raportointijärjestelmien olisi oltava yhteen toimivia EU:n arvonlisäveroraportointijärjestelmän kanssa vuoteen 2035 mennessä. Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön pakollisen sähköisen laskutuksen ja arvonlisäveroraportoinnin järjestelmän myös kotimaisiin, yritysten välisiin myynteihin (jäljempänä kotimaan arvonlisäveroraportointijärjestelmä). **Verohallinto kannattaa sähköisen laskutuksen ja arvonlisäveroraportoinnin järjestelmän käyttöönottoa myös kotimaisiin, yritysten välisiin myynteihin ja ostoihin.**

Verohallinto on jäljempänä arvioinut kotimaan arvonlisäveroraportointijärjestelmän käyttöönoton vaikutuksia verovalvonnan, verovajeen ja muutoksen toimeenpanon kannalta. Verohallinnon aiemmassa selvityksessä (2017–2021 transaktiokohtainen raportointi) arvioitiin vaikutuksia myös yrityksille. Verohallinto ei ole päivittänyt aiempia arvioitaan kotimaan arvonlisäveroraportointijärjestelmän käyttöönoton vaikutuksista yrityksille tai niiden hallinnolliseen taakkaan.

Vaikutus verovalvontaan

Verohallinnon tekemän selvityksen (toimitettu 19.10.2021) mukaan transaktioraportointi mahdollistaisi Verohallinnolle paremman näkyvyyden asiakkaiden liiketoimintaan, verovalvonnan parempaan kohdentumiseen ja mahdollistaisi asiakkaiden ennakkollisen ohjauksen ja neuvonnan. Jos kotimaan arvonlisäveroraportointijärjestelmä otettaisiin käyttöön, Verohallinto saisi tietoja toimijoiden kauppakumppaneista ja liiketoimintaverkostoista. Verovalvonnan keinot kehittyvät muun digitaalisen kehityksen mukana. Tiedot myynneistä ja ostoista ovat liiketoimikohtaista tietoa, joita olisi mahdollista hyödyntää esimerkiksi tekoälyavusteisesti riskienhallinnassa tulevaisuudessa.

Komission ViDA:a koskevassa asiakirjassa on mainittu, että useassa maassa on jo siirrytty liiketoimikohtaiseen ja reaaliaikaisempaan arvonlisäveroraportointiin ja näissä maissa on havaittu positiivinen vaikutus arvonlisäverokertymään siirtymävaiheessa, koska verovelvolliset kiinnittävät erityistä huomiota raportointiin. Kansallinen liiketoimikohtainen raportointi parantaa kilpailuneutraalisuutta ja turvaa yritysten yhdenvertaista toimintaympäristöä. (VAT in the Digital Age Final Report 7.12.2022 Osa 1 DRR, s. 33 ja 74)

Lisäksi kotimaan raportointijärjestelmään siirtymisestä komission on tuonut esiin seuraavaa: ”EU-alueella yli puolet jäsenvaltioista ovat siirtyneet yksityiskohtaisempaan ja reaaliaikaisempaan arvonlisäveroraportointiin. Komissio on julkaissut päätöksenteon tueksi tehdyn vaikutusarvion. Tämän arvion mukaan tehokkain vaikutus saataisiin silloin, kun raportointi kattaa kotimaisten liiketapahtumien raportoinnin. (Impact Assessment Report SWD (2022) 393 final kohta 8).” Jos Suomessa jäädään tämän kehityksen ulkopuolelle, on riskinä, että petostoimijat siirtyvät Suomeen. Tästä syystä Verohallinto pitää erittäin tärkeänä verovalvonnan kannalta, että

Suomi siirtyy yksityiskohtaisempaan raportointiin samanaikaisesti muiden EU-maiden kanssa.

Verohallintoon kohdistuu jatkossakin toiminnan tehostamispaineita ja henkilöstöressurssit olisi kohdistettava entistäkin vaikuttavampaan verovalvontaan. Verohallinnon toiminnan kannalta on ensiarvoista, että Suomi pysyy mukana digitaalisessa kehityksessä ja verovalvonnassa voitaisiin hyödyntää laajasti vertailutietoja. Riittävät vertailutiedot ja kansainvälisessä kehityksessä mukana pysyminen ennaltaehkäisevät myös sitä, etteivät petosilmiöt laajene Suomeen.

Arvonlisäverovaje

Verohallinnon tämänhetkisen arvion mukaan arvonlisäverovaje on 3 prosenttia maksettavan arvonlisäveron määrästä eli noin 600 miljoonaa. Vaikutus verovajeeseen riippuu useasta osatekijästä. Esimerkiksi petostoimijoiden siirtyminen Suomeen voisi lisätä arvonlisäverovajetta. Toisaalta asiakkaiden arvonlisätietojen laadun parantuminen voisi pienentää arvonlisäverovajetta. ”Reaaliaikainen liiketapah- tumakohtainen raportointi vaikuttaisi arvonlisäverokertymään positiivisesti erityisesti alkuvaiheessa myös asiakkaiden arvonlisäveroilmoitustietojen sekä kirjanpi- totietojen laadun parantuessa (VAT in the Digital Age Final Report 7.12.2022 Osa 1 DRR, s. 36).” Jos Suomi jäisi kotimaan arvonlisäveroraportointijärjestelmän ulko- puolelle, Verohallinnon käsityksen mukaan sillä olisi vaikutusta verovajeeseen li- säävästi.

Verohallinnon arvion perusteella kotimaan arvonlisäveroraportointijärjestelmän käyttöönoton avulla havaittaisiin verovajetta aiheuttavia virheitä jopa 200 miljoonaa euroa. Verohallinto ei voi tässä vaiheessa arvioida sitä, paljonko verovaje pieneneisi euromääräisesti vuosittain. Verovaje-arvioinnin haasteena on se, mitkä verovalvon- nan keinot olisivat käytettävissä ja mikä olisi yritysten maksukyky. Verovajeen pie- nentymiseen vaikuttaisi olennaisesti myös kotimaan arvonlisäveroraportointijärjes- telmän käyttöönoton ennaltaehkäisevä vaikutus, etteivät petostoimijat siirtäisi toi- mintansa Suomeen ja tämän toimen vaikutusta Verohallinto ei pysty arvioimaan euromääräisesti. Verohallinnon käsityksen mukaan kotimaan arvonlisäverorapor- tointijärjestelmästä saatavia tietoja voitaisiin hyödyntää myös muiden verolajien ve- rovalvontaan kuten yritysten tuloverotuksessa. Esimerkiksi Harmaan talouden sel- vitysyksikkö on arvioinut, että pienten ja keskisuurten yhtiöiden yhteisöveroja kos- keva harmaa talous on jopa 120 miljoonaa euroa vuodessa (1376/02.98.00.00/2025).

Vaikutukset Verohallinnolle

EU:n arvonlisäveroraportointijärjestelmän toimeenpano on Verohallinnolle pakolli- nen toimeenpantava lakimuutos. Muutoksesta aiheutuu alustavan arvion mukaan Verohallinnolle investointikuluna 5 – 8 miljoonan euron tietojärjestelmäkustannus, johon sisältyy henkilöstökulua noin 0,7 – 1,2 miljoonaa euroa. Verohallinto tarken- taa arvioitaan järjestelmäkustannukset osalta mm. komission alaisten eri ViDA:n liittyen työryhmien työn edistyttyä.

Verohallinto kannattaa kotimaan arvonlisäveroraportointijärjestelmän käyttöönottoa ja sen toimeenpano vaatisi alkuvaiheessa huomattavaa ohjaus ja neuvontatarvetta, koska muutos koskettaa yrityksiä laajasti. Verohallinnon käsityksen mukaan siirtyminen myyntien ja ostojen raportointiin olisi merkittävä toiminnallisen prosessin muutos erityisesti pienille yrityksille. Pienimmät yrittäjät ja yritykset eivät käytä puolesta toimijoita kuten tilitoimistoja. Pienillä toimijoilla ei ole myöskään useissa tapauksissa sähköisiä työkaluja reaaliaikaisen ilmoittamisen tueksi. Kotimaan raportointijärjestelmän Verohallinnon investointikuluksi henkilöstökuluina on arvioitu 0,5 miljoonaa euroa edellä mainittujen pakollisesta EU:n arvonlisäraportointijärjestelmän toimeenpanosta aiheutuvien henkilöstökulujen lisäksi.

Jatkuvien kustannusten osalta kustannusten suuruutta ei voida arvioida luotettavasti tällä hetkellä johtuen muista käynnissä olevista teknisen infrastruktuurin muutoksista. Jatkuvien järjestelmäkustannusten arviota tarkennetaan samalla kun investointikustannusten määrää tarkennetaan. Muutoksella ei kuitenkaan olisi vaikutusta jatkuihin henkilöstökuluihin pitkällä aikavälillä.

Verohallinto kannattaa EU:n arvonlisäveroraportointijärjestelmän ja kotimaan arvonlisäveroraportointijärjestelmän käyttöönottoa samaan aikaan. Järjestelmäkehittämisen kannalta muutokset tehtäisiin samankaltaisilla teknisillä ratkaisuilla, joista olisi saatavissa synergiaetuja. Arvonlisäverovalvonnan kannalta olisi saatavissa myös synergiaetuja, koska virkailijat voitaisiin perehdyttää tuleviin muutoksiin samanaikaisesti, jotta pystytään jatkamaan laadukasta verovalvontaa, asiakasohjausta ja neuvontaa. Asiakkaiden ja heidän ohjelmistotoimittajien kannalta käytönoton aikataulutuksen vaikutuksia tulisi arvioida jatkoselvittelyssä.

Kotimaisen arvonlisäverojärjestelmän käyttöönottoa harkittaessa tulisi samanaikaisesti selvittää yhteistyössä asiakkaiden kanssa erilaisia mahdollisuuksia arvonlisäveroraportoinnin keventämiseksi. Digitaalisessa muodossa oleva tietopohja toimisi keskeisenä ja riittävänä perustana asiakkaiden oikeintoimimisen varmistamiseksi ja asiakkaiden ohjaamiseksi.

pääjohtaja

Markku Heikura

johtava asiantuntija

Anne Kaleva

Seuraavat dokumentit on allekirjoitettu keskiviikko 26. marraskuuta 2025

Lausunto_691980.pdf

(157521 byte)

SHA-512: ca62d554aa9745d4e9ddda9f36096804187de
e377f6a1fcbf7cab73619fc3b1b02967bd7f2115d713f2
9c0739ce9ef78baffe79865f2ab49f8418e5535b15f7d

Allekirjoitukset

26.11.2025 11.41.10 (CET)

Kaleva Anne

anne.kaleva@vero.fi
Allekirjoitettu pika-allekirjoituksella

26.11.2025 11.44.15 (CET)

Heikura Markku

markku.heikura@vero.fi
Allekirjoitettu pika-allekirjoituksella

Allekirjoituksen on sertifioinut Assently

26.11.2025; Verohallinnon Lausunto lisäselvitys VM06200_2024 26112025

Tämän tosittien aitouden varmistaminen voidaan tehdä skannaamalla oheinen QR-koodi. Voit tehdä tämän myös käymällä
<https://app.assently.com/case/verify>

SHA-512:

ca62d554aa9745d4e9ddda9f36096804187dee377f6a1fcbf7cab73619fc3b1b02967bd7f2115d713f29c0739ce9ef78baffe79865f2ab49f8418e5535b15f7d

Tästä tositteesta

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu Assently E-Sign -palvelussa. Palvelun tarjoaa Assently AB, yritysrekisterinumero 556828-8442, Ruotsi.